

HALACHIC AND HASHKAFIC ISSUES IN CONTEMPORARY SOCIETY

103 - DAVENING TO AND THROUGH MELACHIM

OU ISRAEL CENTER - FALL 2018

A] MINHAGEI SELICHOT

<p style="text-align: right;"> 1. מְכַנְיֵי רַחֲמִים הַכְּנִיסוּ רַחֲמֵינוּ מִשְׁמִיעֵי תַפְלָה הַשְּׁמִיעוּ תַפְלָתֵנוּ מִשְׁמִיעֵי צְעָקָה הַשְּׁמִיעוּ צְעָקָתֵנוּ מְכַנְיֵי דְמִעָה הַכְּנִיסוּ דְמִעוֹתֵינוּ הַשְּׁתַדְּלוּ וְחַדְּבוּ תַחֲנֻנָּה וּבִקְשָׁה הַזְכִּירוּ לַפְּנֵי הַשְּׁמִיעוּ לַפְּנֵי יְזַכְּרוּ אֶתְּכֶם וּיְחִיָּה זְרַעֲכֶם כִּי אֵין רוּעָה נְאֻמָּן הִנֵּה לַחֲרָפָה מֵהָרַע וְעַנּוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְחַלְשֵׁיהֶם בְּרַחֲמֵיךָ תְּרַבִּים </p>	<p style="text-align: right;"> לַפְּנֵי בְּעַל הַרְחָמִים לַפְּנֵי שׁוֹמֵעַ תַּפְלָה לַפְּנֵי שׁוֹמֵעַ צְעָקָה לַפְּנֵי מַלְאָךְ מְתַרְצֵה בְּדַמְעוֹת לַפְּנֵי מַלְאָךְ אֵל רִם וְנִשְׂא תוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים שֶׁל שׁוֹכְנֵי עֶפְרַיִם שֶׁלֹּא תֵאָבֵד שְׂאֵרֵי יַעֲקֹב וְשֶׁרֵאֵל גּוֹי אֶחָד לְמִשְׁלַל וּלְשִׁנְיָנָה וּפְדֵנוּ מִכָּל גְּזֵרוֹת קִשׁוֹת מִשִּׁיחַ צְדָקָה וְעַמּוּד </p>
---	--

תפילת מכניסי רחמים מתפילת סליחות

One of the most famous Selichot¹ is 'Machnisei Rachamim' - our request for the melachim to take our prayers to God. Is there any concern at this overt approach to angels in prayer?²

<p style="text-align: right;"> 2. שְׁכַל הַמַּלְאָכִים שֶׁהֵם פּוֹעֲלֵי תַפְלוֹת וְנִיאוּ תַפְלָתֵי לַפְּנֵי כִסֵּא כְבוֹדְךָ וְנִפְיֵנוּ אוֹתָהּ לַפְּנֵיךָ בְּעִבּוֹר כֹּל הַצְּדִיקִים וְהַחֲסִידִים וְהַתְּמִימִים וְהַיְשָׁרִים </p>	
--	--

תפילת הש"ץ לפני מוסף

So too, the Sheliach Tzibur, before Musaf on the Yamim Noraim, appeals directly to the melachim to take his prayers to God!³

B] THE RAMBAM AND THE FIFTH IKAR

<p style="text-align: right;"> 3. וְהִסּוּד הַחֲמִישִׁי - שֶׁהוּא יִתְעַלֶּה הוּא הָרֵאשִׁי לְעַבְדוֹ וּלְגַדְלוֹ, וּלְפָרְסָם גְּדוּלְתוֹ וּמִשְׁמַעוֹ. וְלֹא יַעֲשֶׂה כֵן לְמִי שֶׁהוּא תַחְתּוֹ בְּמַצִּיאוֹת - מִן הַמַּלְאָכִים וְהַכּוֹכָבִים וְהַגַּלְגָּלִים וְהַיְסוּדוֹת וְכָל מֵה שֶׁחֹרֵכְבֵּם מֵתָן. לְפִי שֶׁהֵם כּוֹלֵם מוֹטְבַעִים עַל פְּעוּלוֹתֵיהֶם וְאֵין שְׁלוֹטוֹן לָהֶם וְלֹא בַחִירָה מִבְּלַעֲדֵי רִצּוֹנוֹ יִתְעַלֶּה. וְאֵין לַעֲשׂוֹתָם אֲמֻצַּעִים בְּשִׁבִיל לְהִגִּיעַ אֵלָיו, אֲלֵא עֵילוֹ יִתְעַלֶּה יְכוֹוֵנוּ הַמַּחֲשָׁבוֹת וְנִחַ מֵה שׁוֹלְתוֹ. וְזֶה הִסּוּד הַחֲמִישִׁי הוּא הָאוֹהֶרֶה עַל עַבְדָּה זָרָה, וְרֹב הַתּוֹרָה מְזַהֶרֶת עֲלֵיהָ </p>	
--	--

ומב"ם - הקדמה לפ' חלק, משנה סנבד"ן

The Rambam wrote his formulation of the 13 Ikarim in the introduction to Perek Chelek in his commentary on the Mishna. The 5th Ikar is that prayer may only ever be addressed directly to God and NEVER through intermediaries, such as melachim. Melachim, just like all powers of the cosmos are pre-programmed in their operation and unable to chose⁴ a response, unlike God. In fact, this temptation to use intermediaries to approach God is the essence of idolatry and most of the Torah comes to address this and warn against it!⁵

1. It is not clear where this tefilla originates, although it appears in the siddur of R. Amram Gaon and thus dates back to at least the 9th Century.
 2. A comprehensive analysis can be found in an article by R. Shlomo Sprecher in Yeshurun Vol 3 p498-529. This is available at https://www.beureibatefila.com/files/Machnisei_Rachamim_2.pdf
 3. R. Sprecher documents 22 such prayers in his article.
 4. For analysis on the question of whether melachim do in fact have choices, or can sin or rebel against God, see Chap 5 of The Limits of Orthodox Theology by Marc Shapiro. Shapiro brings many more sources for and against the idea of praying to God through intermediaries.
 5. The Rambam formulates two types of idolatry in his Ikarim. Ikarim 2 and 3 refer to a correct understanding of God - avoiding any temptation to define and corporealize Him. Ikar 5 relates to how we approach God in our prayers.

4. א בימי אנוש טעו בני האדם טעות גדול ובערה עצת חכמי אותו הדור ואנוש עצמו מן הטועים היה. וזו היתה טעותם - אמרו הואיל והאלהים ברא כוכבים אלו וגלגלים להנהיג את העולם ונתנם במרום וחלק להם כבוד והם שמשים המשמשים לפניו, ראויין הם לשבחם ולפארום ולחלוק להם כבוד. וכן רצון האל ברוך הוא לגדל ולכבד מי שגדלו וכבדו, כמו שהמלך רוצה לכבד העומדים לפניו והו כבודו של המלך. כן יעלה דבר זה על לבם התחילו לבנות לכוכבים היכלות ולחקריב להן קרבנות ולשבחם ולפארום בדברים ולהשתחוות להם כדי להשיג רצון הבורא בדעתם. הרעה. וזה היה עיקר עבודת כוכבים לא שחן אומרים שאין שם אלוה אלא כוכב זה. ב ואחר שארבו הימים עמדו בני האדם נביאי שקר ואמרו שהאל צוה ואמר להם עבדו כוכב פלוני או כל הכוכבים. וכן אמרו לו כל העם וכהניחם אומרים להם שבעבודתו הם יתקדשו. והתחילו כוכבים אחרים לעמוד ולומר שהכוכב עצמו או הגלגל או המלאך דבר עמהם ואמר להם עבדו כוכב כזה ודודיע להם דרך עבודתו ועשו כך ואל תעשו כך. ופשט דבר זה בכל העולם לעבוד את הצורות ועל דרך זה התחילו הגלגלים ומתגלגל עד שגדל עמודו של עולם והוא אברהם אבינו

רמב"ם הלכות עבודת כוכבים פרק א-ב

Idolatry started in this way - giving honor to God's creations as intermediaries and eventually seeing them as the source of blessing. Idolatry is NOT in essence a denial of God. It is attitude that we can get what we need without having to form a connection or relationship with God, but rather through some subsidiary means.

5. עיקר הצווי בעבודת כוכבים שלא לעבוד אחד מכל הברואים לא מלאך ולא גלגל ולא כוכב ולא אחד מארבעה היסודות ולא אחד מכל הנבראים מהן ואע"פ שהעובד ידע שה' הוא האלהים וחוא עובד הנברא הזה על דרך שעבד אנוש ואנושי דורו תחלה הרי זה עובד כוכבים. וענין זה הוא שהזהירה תורה עליו ואמרה ופן תשא עיניך השמימה וראית את השמש וגו' אשר חלק ה' אלהיך אותם לכל העמים ובענין הזה צוה ואמר השמרו לכם פן יפתה לבבכם, כלומר שלא תטעו בהרחור הלב לעבוד אלו להיות סרסור ביניכם ובין הבורא

רמב"ם הלכות עבודת כוכבים פרק בא

The essence of Avoda Zara is seeking to connect with God through a medium, as did the generation of Enosh.

6. וְהָיָה אִם שָׁמַע וְשָׁמְעוּ אֶל מִצְוֹתַי אֲשֶׁר אֲנִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם מִיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת ה' אֱלֹהֵיכֶם וּלְעֲבֹדוֹ בְּכָל לְבַבְכֶם וּבְכָל נַפְשְׁכֶם

דברים יא-יג

The Torah commands us to love God and to serve Him with the 'lev' - our mind.

7. דַּתְנִינָא (דברים יא) לֹאֲהַבָה אֶת ה' אֱלֹהֵיכֶם וּלְעֲבֹדוֹ בְּכָל לְבַבְכֶם. אִיזוּ הִיא עֲבוּדָה שְׁהִיא בְּלִבִּי - הוּי אֹמֵר זֹ תְּפִלָּה. וְכַתִּיב בְּתִירָה (דברים יא) וַעֲתִי מִטַּר אֲרֻצְכֶם בַּעֲטֵי יוֹרָה וּמִלְקוֹשׁ.

תענית ב

This is the mitzvah to pray - service of the mind.

8. מצות עשה להתפלל בכל יום שנאמר ועבודתם את ה' אלהיכם. מפי השמועה למדו שעבודה זו היא תפלה שנאמר ולעבדו בכל לבבכם. אמרו חכמים אי זו היא עבודה שבלב זו תפלה. ואין מנין התפלות מן התורה, ואין משנה התפלה הזאת מן התורה, ואין לתפלה זמן קבוע מן התורה

רמב"ם הלכות תפילה ונשיאת כפים פרק א הלכה א

The Rambam rules that there is a Torah mitzvah to pray - the structure and wording of our prayers is Rabbinic in origin.⁶

9. דבר ידוע וברור שאין אהבת הקב"ה נקשרת בלבו של אדם עד שישיגה בה תמיד כראוי ויעזוב כל מה שבעולם חוץ ממנה, כמו שצוה ואמר 'בכל לבבך ובכל נפשך'. אינו אוהב הקב"ה אלא בדעת שידעוהו ועל פי הדעה תהיה האהבה - אם מעט מעט ואם הרבה הרבה

רמב"ם הלכות תשובה פרק י הלכה ו

The mitzvah of Ahavat Hashem is inextricably tied to the ability to know God.

Thus, for the Rambam, all of these things are closely linked. The mitzvah to daven is Avoda of the mind, together with Ahava. The Ahava is itself dependent on the extent to which we have a correct and development understanding - Yedia - of God. To direct our davening to an entity which is not God is a total distortion of the entire concept of tefilla and a Torah prohibition of avoda zara! As such, davening through angels is not just a halachic problem of avoda zara. It is also a philosophical problem going to the root of our conception of God.

6. The issue of whether there is a Torah mitzvah to pray is disputed. The Ramban's position is that there is no such Torah mitzvah, other than in times of communal distress. Regular personal prayer for the Ramban is entirely Rabbinic in origin.

10. ו' ואלו הן שאין להן חלק לעולם הבא אלא נכרתים ואובדין ומיוזנין על גודל רשעים וחטאתם לעולם ולעולמי עולמים: המינים ... ! חמשה הן הנקראים מינים: ... העובד כוכב או מזל ואלתו כדי להיות מליץ בינו ובין רבון העולמים. כל אחד מחמשה אלו הוא מין.

רמב"ם הלכות תשובה פרק ג הלכה ו-ו

Someone who davens to God through an intermediary is a 'min' and has no place in the World to Come.

For the Rambam, breach of one of the Ikarim is not just an aveira. It places the person outside the Jewish people and causes them to lose their chelek in Olam HaBa!

C] PRAYER AND MELACHIM IN TANACH

Melachim are mentioned hundreds of times in Tanach. Often these a physical messengers. Sometimes they are spiritual messengers. In many cases, it is not entirely clear whether they are human or super-human.

11. (כת) וינתן יעקב לבניו ויאבק איש עמו עד עלות השחר: (כו) ויאמר פי לא יכל לו ויגע בכריתו ותקע כריתו יעקב בקרבן עמו: (כז) ויאמר שלחני פי עלה השחר ויאמר לא אשלחך פי אם ברקתני

בראשית לב-כז

Yaakov wrestles with a man, who is later revealed to be a malach, and asks him for a beracha.

12. : המלאך הגאל אותי מכל-דע וברך את הנערים וישבא בהם שמי ושם אבותי אברתם ויחזק ויחני לרב בקרב הארץ

בראשית מח-ט

Yaakov invokes a malach to bless his grandchild.

13. (כ) הנה אנכי שלח מלאך לפניך לשמרה בדרך ולהביאך אל המקום אשר הכותי: (כא) השמר מפניו ושמע בקולו אל תמר בו פי לא ישא לפשעם פי שמי בקרבך:

שמות כ"ב

God tells Moshe that he will be sending a malach to lead them to Eretz Yisrael and that His name is 'in' that malach.

D] PRAYING THROUGH MELACHIM - A POSITIVE VIEW

Interestingly (but not entirely unexpectedly?) the understanding of prayer and melachim that we see in Chazal seems quite far removed from the philosophical conception of the Rambam.

14. אמר רבה בר בר חנה: כי הוה אזלינן בתריה דרבי אלעזר לשוילי בתפיתח. זימנין אמר המקום יפקדך לשלום וזימנין אמר (לית) רחמנא ידכרינך לשלם. היכי עביד הכי והאמר רב יהודה: לעולם אל ישאל אדם צרכיו בלשון ארמי! ואמר רבי יוחנן: כל השואל צרכיו בלשון ארמי - אין מלאכי השרת נוקטין לו, שאין מלאכי השרת מכירין בלשון ארמי - שאני תולה, דשכינה עמו

שבת י"ב

R. Yochanan ruled that a person should not pray in Aramaic since the melachim are only able to understand Hebrew. Why are we interested in the melachim when we pray?

15. דשכינה עמו - ואין המתפלל לריך שיזקקו לו מלאכי השרת לככנים תפלתו לפנים מן הפרגוד

רש"י שם

Rashi explains that the melachim somehow bring our prayers to God.

16. תפלה - רחמי היא. כל היכי דבעי מצלי. ותפלה בכל לשון? והאמר רב יהודה: לעולם אל ישאל אדם צרכיו בלשון ארמית, דאמר רבי יוחנן: כל השואל צרכיו בלשון ארמי - אין מלאכי השרת נוקטין לו, לפי שאין מלאכי השרת מכירין בלשון ארמי! לא קשיא: הא ביחיד, הא בצבור

טו"ה לב

Although R. Yochanan states that prayers should only be in Hebrew, we see elsewhere that prayer is permitted in any language. The resolution is that public prayer is in any language; private prayer only in Hebrew.

7. As this raises the familiar question of the extent to which the Rambam based his understanding of Machshevet Yisrael on the bedrock of Greek philosophy, rather than on Chazal. To download more source sheets and audio shiurim visit www.rabblmanning.com

17. יחיד - לריך שיסייעו מלאכי כשרת ליבור לא לריכי לכו

רש"י שם

Again, Rashi explains that the individual needs 'help' from the melachim in prayer.

18. רבי יוחנן אמר לעולם יבקש אדם רחמים שיהו הכל מאמין את כחו ואל יהו לו צרים מלמעלה.

סנהדרין מו

R. Yochanan⁸ advises that we always daven that 'those above' should help us and not work against us.

19. לעולם יבקש אדם רחמים שיהו הכל מאמין את כחו - שיסייעו מלאכי כשרת לבקש רחמים ושלח יהו לו מסטינים מלמעלה

רש"י שם

Rashi understands that we should daven for the melachim to ask for mercy on our behalf.

20. דאמ' רב יהודה אמ' רב - לעולם לא ישאל אדם צרכו בלשון ארמית. דאמ' ר' יוחנן כל השואל צרכו בלשון ארמית אן מלאכי השרת נוקקין לו ... והא מלהו רחמי ובעיי דאתו לאבותינו וזכרונם לברכה ממתיבתא קדישתא כולהו בלשון ארמית הן! הכין חזינא דהכי קאמ' רב - מילתא דתאבע אדם מן מלאכי השרת אל ישאל בלשון ארמי ומפרש ר' יוחנן שאינם רגילין בלשון ארמית. אבל מילתא דתאבע אדם מלפני בוראו ישאל בכל לשון.

תשובות הגאונים - רב שרירא/האי גאון - הרכבי סימן שעג

Rav Sherira or Rav Hai Gaon (10C Bavel) points out that almost all their tefilla was in Aramaic! He answers that when we direct our prayers directly to angels we do not pray in Aramaic. But when we pray directly to God we can pray in any language. Clearly, Rav Sherira Gaon did not see an obvious objection to praying to and through angels.

21.

תשובה לרבי' אלקויר רוקח

נשאלתי על מנהג צרפת וספרד שנער מצרי' ואשכנז', אשר נהגו ע"פ גדולי הדור ל' בעשרת ימי תשובה בתוך בקשתם: 'מכניסי רחמים הכניסו רחמינו כו' משמצי צעקה כו' מכניסי דמעה כו' במטותא מנכון מלאכי מרומא הכניסו דמעת העלובים הכניסו לפניו אפרו של יצחק אבינו הכניסו לפניו אפר תגה הקדושה אפר דם הקדושים השרופים באש, וכיצא באלה רבים.

ואשא עיני אל ההרים¹² ואשמיע פה מזכר אלי, כי אודו עיניך בי טעמת טעם דבש ועתה חזק וענה אל תירא ואען ואומר מעיני עלי שמים וארץ כי ראיתי תשובת שאלה לראש ישיבות שבבבל על עצירת גשמים איך נוהגין, והשיבו להם כארוכה סדר התפילה וירדו וכמה דברי, ולסוף אמרו מכניסי רחמים מעולם לא שבנו דיקם עכ"ל,¹³ ואילו היו המתפללים כעובדי תמנים ואל המתים שואלים, הצעקתם ישמע אל להוריד מטר ממרומים. היש בהיכלי גוים מגשימים. ובפ"ק דתעני¹⁴ אמר מרי דארעא דארץ ישראל

זכות על בניי. על כן¹⁵ ראוי לקטן לבקש גדול שיבקש עליו רחמי להכניס תפילתו לפני המלך והוא שני מלאך פניו הושיעם כאהבתו וגו'¹⁶.

תשובת הדוקח על מכניסי רחמים

The Rokeach (13C Germany) wrote a teshuva⁹ about the recitation of Machnisei Rachamim by communities in France, Spain, Bavel, Egypt and Germany¹⁰. He supports this and further quotes many examples from the classic Jewish thought where people used intermediaries to daven to God.¹¹

8. The Orsch Chaim (14C) and Kol Bo reinterpret these references to melachim as being not literal angels but positive energies and kevanot to connect with God.
 9. Preserved in a manuscript held by the University of Strasbourg library and reproduced by R. Yosef Shmuel Zachter in the journal Or Haganuz.
 10. R. Zachter suggests that the Italian community did NOT sing this since they followed minhag Eretz Yisrael as reflected in the Yerushalmi - see below.
 11. Including R. Eliezer ben Durjoya (Avoda Zara 17a) who asked the mountains, sun, moon etc to intercede on his behalf, the sources we saw in the last shiur about asking the dead to intercede for us, the copper snake in Bamidbar, speaking to melachim before going to the bathroom (see below) and more.
 To download more source sheets and audio shiurim visit www.rabbi-manning.com

22. כיון שראה משה שאין משגיחין בו הלך אצל שמים וארץ. אמר להם בקשו רחמים! ... הלך אצל כוכבים ומזלות. אמר להם בקשו עלי רחמים! ... הלך אצל הרים וגבעות. אמר להם בקשו עלי רחמים! ... הלך אצל הים הגדול. א"ל בקש עלי רחמים! ... הלך לו אצל שר הפנים. א"ל בקש עלי רחמים שלא אמותי! אמר לו משה רבי - טורח זה למה כד? שמעתי מאחורי הפרגוד שאין תפלתך נשמעה בדבר הזה. הניח משה ידיו על ראשו והיה צועק ובוכה ואומר אצל מי אלך לבקש עלי רחמים? אמר רבי שמלאי באותה שעה נתמלא הקדוש ברוך הוא בעברה עליו, שנאמר ויתעבד ה' בי למענכם

מדרש תנחומא (ורשא) פרשת ואתנתן סימן ו

In an astounding Midrash, Moshe is depicted as seeking help from the earth and the stars to interceded with God on his behalf. Eventually he goes to the 'Sar HaPnim' - the Archangel Metatron - who turns him down. Moshe now apparently feels like he is out of options, and at that point incurs God's anger.

23. אבל נראה מפשט הכתוב שיצוה אותנו שננהג כבוד עם זה המלאך יותר ממה שנעשה עם מלאך אחר. [כי] מצד היות שמו של הקדוש ברוך הוא בקרבו ראוי שננהג עמו כבוד מאד, כמו שננהג עם השם יתברך. וכבר דרשו רבותינו ז"ל ואמרו זה מטטרון ששמו כשם רבו דכתיב כי שמי בקרב

דרשות הר"ן הדרוש הרביעי

The Ran, in his 4th Drasha, describes an unclear line between Metatron and God Himself.

E] PRAYING THROUGH MELACHIM - A NEGATIVE VIEW

24. רבי יודן אמר משמיה דידיה - בשר חים יש לו פטרון אם באת לו עת צרה אינו נכנס אצלו פתאום אלא כא ועמד לו על פתחו של פטרונו וקורא לעבדו או לבן ביתו והוא אומר איש פלוני עומד על פתח חצריך שמא מכניסו ושמא מניחו. אבל הקדוש ברוך הוא אינו כן; אם בא על אדם צרה לא יצווח לא למיכאל ולא לגבריאל אלא לי יצווח ואני עונה לו מת. הה"ד (ויאל גיה) קל אשר יקרא בשם ה' יקלט

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת ברכות פרק ט

The Talmud Yerushalmi takes a much tougher line on praying through melachim. When turning to God, only a direct approach is acceptable.

25. ובכאן אני מזכיר מה שזכרו הכתובים בענין ע"י. כי היו שלשה מינין. הראשונים החלו לעבוד את המלאכים שהם השכלים הנבדלים ... וחשבו שיש להם יכולת גם להיטיב או להרע ... ולאכ הם הנקראים בחזרה ובכתובים כלם אלהים אחרים, אלהי העמים. כי המלאכים נקראים אלהים, כמו שנאמר הוא אלהי האלהים (דברים יח), בשמחו לו כל אלהים (תהלים מז), כי גדול ה' מכל האלהים (לעיל יח). ואף על פי שהיו העובדים מודים שהכה הגדול והיכולת הגמורה לאל עליון -

רמב"ן שמות כב

The Ramban¹² agrees with the Rambam that any kind of davening through melachim is avoda zara.

26. י. אבל אנו נוהגים לומר 'מכניסי רחמים הכניסו רחמינו לפני בעל הרחמים' וגו'. ואין זה ראוי כי דבר זה כאילו מתפלל אל מלאכים שיכניסו רחמינו ולא מצאנו זה ... ולפי זה ראוי להגיה 'מכניסי רחמים יכניסו רחמינו, משמיעי תפלה ישמיעו תפלתינו, מכניסי דמעה יכניסו דמעתינו'. ולכך ישתדלו וירבו תחינה ובקשה וכך ראוי שהתפלה היא אל הש"י שמכניסו רחמים יכניסו רחמינו.

תיבות עולם נתיב העבודה פרק יב

The Maharal objected to saying Machnisei Rachamim with the wording we have. He suggested changing it to יכניסו¹³ that they WILL bring the tefillot instead of הכניסו - that they SHOULD bring them.

In the 18th Century, the matter came to a head in Italy and was debated at length between the more kabbalistic and the more rationalist camps. Lengthy pamphlets were written supporting the position, which are recorded in the Pachad Yitzhak (Lampronti). R. Shmuel Abohav maintained that the piyut should continue to be said in Selichot.¹⁴

12. See also Sefer Haikarim 2:17 and Abaranel Rosh Amana Chap 12. The Maharam of Rottenberg also opposed saying Machnisei Rachamim. For more detailed sources, see the article by R. Sprecher ob eit, and a summary at <https://shuihaber.wordpress.com/2015/09/02/machnisei-rachamim-do-we-need-protetzia-to-reach-god/>
 13. Interestingly, Avraham Fried's version of the famous niggun for Machnisei Rachamim uses the altered text of the Maharal - Yachnisu - and not the original version! See <https://www.youtube.com/watch?v=P9ar3qg0H2Y>. However Mordechai Ben David uses the original text - Hachnisu. See <https://www.youtube.com/watch?v=younpaLGSovw>. (For the musically minded, this is not the only machloket between them. Avraham Fried sings it in A minor and MBD in E minor).
 14. See <http://seforim.blogspot.com/2006/09/machnisei-rachamim-and-plagenism.html> for an analysis of the 18th Century debate. To download more source sheets and audio shiurim visit www.rabbinmanning.com.

בענין מכניסי רחמים, זהו ענין אהוב על הקלים והחזונים ולכן חלו בו אי הבנות וריבוליות. במקום אחד אנו מחפלים למלאכי מרום, אבל בקשתנו מהם היא שיתפללו עבורנו אצל הקב"ה. אכן בקשת האדם אצל המלאכים שיקשור עבורו אצל הקב"ה היא תוספת מצויה המובאת בחז"ל בסנהדרין מ"ד ב', ר' יוחנן אומר לעולם יבקש אדם רחמים שיהו הכל מאמצין את כחו, פירש"י שייטעוהו מלאכי שרת לבקש רחמים ושלא יהו מסטינים מלמעלה. גם בשבת י"ב ב' לעולם אל ישאל אדם צרכיו בלשון ארמו וכי' כל השואל וכי' אין מלאכי השרת נזקקין לו וכי' שאני חולה דשכינה עמו, ופירש"י ואין המתפלל צריך שיוזקקו לו מלאכי השרת להכניס תפלתו לפניו מן הפרגוד. עכ"ז משפטים אלו ניתנים להבנה כפי נטיית הרצון, על כל פנים לפיוט מבניסי רחמים לבטח תימצא הצדקה לפי המאמרים הללו. הרי באיוב ל"ג כתוב אם יש עלי מלאך מליץ אחד מני אלף להגיד לאדם ישוד ויהוננו וכי', ולאור כך אין מבניסי רחמים הקטע היחיד מסוג זה במחזור שלנו. הרעיק שהמלאכים יתפללו עבורנו חוזר ושב על עצמו בפיוטים שלנו, וכמו כפומץ הנאה מלאכי רחמים משרתי עליון חלו פני עליון במיטב הגיון וכי', ומדוע לא נבקש מהמלאכים שיתפללו עבורנו, וכי' אין אנו מבקשים זאת מבני אדם. הקב"ה אומר לאבימלך שיגרום לאברהם להתפלל בעבורו, כי' קטז א כל שיש לו חולה בתוך ביתו ילך אצל חכם ויבקש עליו רחמים, מאמר זה מתקיים הלא עד לימינו אלה ללא כל התנגדות, למה א"כ לא נבקש ממלאך. זה הנלעג"ד.

תשובת הר"ר חירש - כ"ב אלול תרמ"ה (1885)

In an 1885 teshuva²⁰, Rav Hirsch wrote to his son-in-law, R. Michael Levi²¹ in England strongly supporting the saying of Machnisei Rachamim. He appears to have no objection in principle to davening through melachim, which he feels is supported in classic sources.

In today's post millennial neo-chassidic world, machnisei rachamim has made a comeback, largely due to the beautiful niggun composed by Chaim Benet and sung by M.B.D., and the perceived need by many younger people to infuse the selichot with more 'neshama'. It is interesting that the major theological and philosophical debate²² appears to have been resolved (for now) by our emotional and psychological need for connection to God.²³

32. ... הנה בהא שנמצא בפיוטים ובסליחות שמבקשים למלאכים שיתפללו עבורנו, כהא דמלאכי רחמים, וכהא דמידת הרחמים עלינו התגלגל, חזונו שאיכא מחלוקת דבעלי הפיוטים שהיו ג"כ גדולי ישראל, הרי תיקנו והנהיגו לומר כן. אבל הרבה מרבותינו האחרונים אוסרין זה, ובחז"ט חא"ר"ט סימן קס"ו הובא ממחר"ל מפראג שמיאן לומר פיוט דמכניסי רחמים בסליחות ...
 וטעם המתירין שהיו ג"כ גאוני עולם מרבותינו הראשונים, מוכרחין לומר דכיוון דחס מלאכים שסתמו מהש"ת שיהיו סגורים עלינו לפניו מאיזה טעם, אף שידע בעצמו כל הסגוריה יותר מהמלאכים, לכן שייך שנבקשם שיעשו שליחותם באהבה, ויסיפו גם בקשה לבד עצם מעשה הסגוריה. שהרי על מה שהם כבר שלוחים מהש"ת, שייך שיתפללו על שליחותם שיקבל הש"ת סגוריה שלהם. ואין זה בכלל האיסור להתפלל ולבקש מהמלאכים שום דבר, כדהביא הרמב"ן בפירושו בחומש פ' וישלח (לבג) על הקרא דאמר המלאך ליעקב למה זה תשאל לשמי, שאמר אין לך בידיעת שמי תועלת כי אין הכח והיכולת בלתי לה' לברו אם תקראני לא אענה וגם מצורתך לא אושיעך. שלכן על הדבר שנשתלחו המלאכים, כמלאכי הסגוריה ומלאכים הממונים לחיות מליצי יושר, כמפורש בקראי (איוב לג:כג) ובגמ' (שבת לב), שייך לומר שניתן להם לרשות אף להמליץ ואף לעשות הסגוריה. ורק זה מותר לבקש, שיעשו זה באהבה ובשמחה כדאשכחן במלאך גבראל (פסחים קי"ח). ועל דרך זה הוא מה שתקנו בסליחות ובפיוטים. והאוסרין, אולי סברי דגם על מה שביד המלאכים אין להתפלל להם ולבקש מהן, אלא להתפלל ולבקש מהש"ת שהוא יעשה לנו כל בקשתנו לטובה. ואם הוא רוצה בסגורים מאיזה טעם, יעמיד הש"ת ממילא כשישמע תפילותינו סגורים טובים ומליצי יושר טובים.
 עכ"פ במלאכים לכו"ע אסור לבקש שהם יעשו דבר עבורנו, וגם לא שיקשו מהש"ת עבורנו בדברים שלא שייכי המלאכים. אך איכא מחלוקת רבותיה הראשונים לבקש מהם שהם בשליחותם יעשו באופן היותר טוב לפנינו, דיש אוסרין גם זה.

ש"ת אגרות משה אורח חיים חלק ה סימן מג

Rav Moshe understands that those authorities who include in the tefillot prayers addressed to melachim take the view that, since melachim are created to act as messengers for our tefilloi, asking them to perform that Divinely-mandated 'shelichut' is not prohibited. It would be prohibited to ask them for something else. As regards asking the dead, he reiterates that going to the graves of tzaddikim is an ancient and proper Jewish custom. With regards to asking the dead to intercede, he brings proofs in different directions as to whether it is better or worse than asking the melachim.²⁴

20. The background is fascinating. In 1879 the leaders of the United Synagogue movement pressured R. Nathan Marcus Adler to remove some of the more 'objectionable' piyutim from the davening and he agreed. Michael Levi - son-in-law of R. Hirsch - objected strongly and was encouraged to make a breakaway synagogue movement - Machzikei Hadath. He wrote to R. Hirsch to ask if he supported this Austritzgemeinde, which he did, and the rest is history.
 21. R. Michael Levi (d. 1921) was an Englishman, married to R' Hirsch's daughter, Jenny. His own sons went on to great things - R. Yeshayahu Levi became the Rav of Ohel Tzedek in Manhattan, and Yitzchak Levi translated Rav Hirsch's commentary into English.
 22. Let us not forget how high the stakes are - idolatry, breach of the Ikarim, exclusion from the Jewish people and loss of a place in the World to Come!
 23. For a somewhat 'Libish' analysis see R. Shlomo Brody in <http://text.crabbits.org/theological-truths-vs-spiritual-vibes-nigunim-heresy-and-machnisei-rachamim/>
 24. See Shilur 102 for more sources on this.

G] MELACHIM AND OUR INTERACTION WITH THEM

Although the Rambam is absolutely set against any kind of prayer to the melachim²⁵, he DOES insist that we appreciate the importance of melachim and their essential role in the metaphysical universe.

33. **ב** וחיאך היא הדרך לאהבתו ויראתו בשעה שיתבונן האדם במעשיו וברואי הנפלאים הגדולים ויראה מהן חכמתו שאין לה ערך ולא קץ מיד הוא אוהב ומשבח ומפאר ומתאווה ותאוה גדולה לידע השם הגדול ...
ג כל מה שברא הקדוש ברוך הוא בעולמו נחלק לשלשה חלקים. מהן ברואים שהן מחוברים מגולם וצורה והם הווים ונפסדים תמיד כמו גופות האדם והבהמה והצמחים והמתכות. ומהן ברואים שהן מחוברים מגולם וצורה אבל אינן משתנין מגוף לגוף ומצורה לצורה כמו הראשונים אלא צורתן קבועה לעולם בגולמם ואינן משתנין כמו אלו - והם הגלגלים והכוכבים שבהן. ואין גולמם כשאר גולמים ולא צורתם כשאר צורות. ומהן ברואים צורה בלא גולם כלל והם המלאכים שהמלאכים אינם גוף וגויה אלא צורות נפרדות זו מזו. ...
ה ובמה יפרדו הצורות זו מזו והרי אינן גופין? לפי שאינן שוין במציאותן אלא כל אחד מהן למטה ממעלתו של חברו, והוא מצוי מכחו זה למעלה מזה והכל נמצאים מכחו של הקדוש ברוך הוא וטובו, והיו שרמו שלמה בחכמתו ואמר (קהלת ה' ז') **קָבַחַ מַעַל גְּבוּהַ שְׁמַיָּא** ...
ו שינוי שמות המלאכים על שם מעלתם הוא. ולפיכך נקראים חיות הקדש והם למעלה מן הכל. ואופנים, וארילים, וחשמלים, ושרפים, ומלאכים, ואלהים, ובני אלהים, וכרובים, ואישים. כל אלו עשרה השמות שנקראו בהן המלאכים על שם עשר מעלות שלהן הן. ומעלה שאין למעלה ממנה אלא מעלת האל ברוך הוא היא מעלת הצורה שנקראת 'חיות'. לפיכך נאמר בנבואה שהן תחת כסא הכבוד. ומעלה עשירית היא מעלת הצורה שנקראת 'אישים' והם המלאכים המדברים עם הנביאים ונראים להם במראה הנבואה. לפיכך נקראו אישים שמעלתם קרובה למעלת דעת בני אדם.
ח וכל הצורות האלו חיים ומכירין את הבורא ויודעים אותו דעה גדולה עד למאד, כל צורה וצורה לפי מעלתה, לא לפי גדולה. אפילו מעלה הראשונה אינה יכולת להשיג אמתת הבורא כמו שהוא אלא דעתה קצרה להשיג ולידע אבל משגת ויודעת יותר ממה שמשגת ויודעת צורה שלמטה ממנה. וכן כל מעלה ומעלה עד מעלה עשירית גם היא יודעת הבורא דעה שאין כח בני האדם המחוברים מגולם וצורה יכול להשיג ולידע כמותה. והכל אינן יודעין הבורא כמו שהוא יודע עצמו.

רמב"ם הלכות יסודי התורה פרק ב

The Rambam in Mishne Torah teaches a detailed understanding of melachim as a halachic requirement. They are part of the metaphysics of creation, and our knowledge of them²⁵ is essential to gain a deeper understanding of God and thereby to fulfil the mitzvah of Ahavat Hashem.

34. Every act of God is described as being performed by angels. But "angel" means "messenger"; hence every one that is entrusted with a certain mission is an angel When we assert that Scripture teaches that God rules this world through angels, we mean such angels as are identical with the Intelligences.

Moreh Nevuchim - Maimonides 2:6

Rambam identifies the angels with the Intelligences through which God runs the world. They are certainly not independent agents. They are however critical to the function of the universe.

35. אמר רבי מאיר על כל מצוה שאדם עושה מוסרין לו מלאך לשמרו, עשה מצוה אחת מוסרין לו מלאך א', עשה מצוה הרבה מוסרין לו מלאכים הרבה לשמרו שט"א (תהלים צ"א) **כִּי מַלְאָכָי יִצְוֶה לְךָ וְגו'**

מדרש תנחומא (ורשא) פרשת ויקהל

Chazal say that every mitzva we do creates a positive malach.

36. הנכנס לבית הכסא אומר: 'התכבדו מכובדים קדושים משרתי עליון. תנו כבוד לאלהי ישראל. הרפו ממני עד שאכנס ואעשה רצוני ואבא אליכם'. אמר אביי: לא לימא אינש הכן, דלמא שבקי ליה ואזלי. אלא לימא: שמרוני שמרוני, עזרוני עזרוני, סמכוני סמכוני, המתינו לי המתינו לי, עד שאכנס ואצא שכן דר'כן של בני אדם

ברכות ס

Chazal required that we address the melachim before entering a bathroom.

25. Unsurprisingly, he does NOT bring the halacha of R. Yochanan that a person must not pray in Aramaic since the melachim do not understand it. Nevertheless, this halacha IS ruled in the Shulchan Aruch (101:4, and see MB 101:15).

37. כל זמן שיכנס לבית הכסא אומר קודם שיכנס 'התכבדו מכובדים קדושים משרתי עלין. עזרני עזרני שמרוני שמרוני חמתנינו לי עד שאכנס ואצא שזה דרכן של בני אדם'

ומב"ם הלכות תפילה ונשיאת כפים פרק ז

The Rambam DOES bring this as halacha lema'aseh!! Clearly, the Rambam understood that we should not only have an understanding of the role of melachim, but should express that verbally too!

38. כשיכנס לבית הכסא יאמר: התכבדו מכובדים וכו'. ועכשיו לא נהגו לאומרו

שולחן ערוך אורח חיים הלכות תנהגת אדם בבקר סימן ג

Fascinatingly, the Shulchan Aruch also brings this halacha in principle, but then states that we do NOT do this today.²⁶

39. ... כתב מט"מ שאף כשמחפלת ציחיד יאמר אחר עושה שלום 'ואמרו אמן' - שאומר כן להמלאכים השומרים אותנו

מגן אברהם סימן ס"ו

The Magen Avraham explains why we say 'Vimru Amen' - 'you (plural) should say Amen' after our private Amida. We are addressing the melachim that accompany us through life!

40. ועכשיו לא נהגנו לאומרו. דוקא חסידים הראשונים שמחשבתם היתה תמיד דבוקה בה' ... והיו מרגישים בקדושה של המלואים אותם להם היה נאה לומר כן. אבל אנחנו אם כי ודאי שגם לנו יש ענין הלווית המלאכים כמבואר מדברי חז"ל שהכאנו, אך אין אנו מרגישים כלל הוה אמירה זו לגאווה וגודל לבב ומיחזי כיוחרא. ובודאי האיש הקדוש היושב על התורה בקדושה וטוהרה צריך לאומרה אבל לא כן אנחנו סתם בני אדם וכן עיקר וכן המנהג ...

ערוך השולחן אורח חיים סימן ג סעיף ב

The Aruch Hashulchan explains that it would be gross arrogance for us these days to address the melachim, as if we could actually sense them! Nevertheless, we should remain conscious of the the reality of their presence.

41. דבר ידוע שאסור להרהר בדברי תורה במקומות המטונפים ... ואם ח"ו דלאונסו יכוין מה יעשה בזה ... [ובשם האריז"ל כתבו סגולה לזה שיאמר התכבדו מכובדים...]

ערוך השולחן יורה דעה סימן רמו סעיף מג

But the Aruch Hashulchan also brings in the name of the Arizal that if one cannot avoid thinking of Torah in the bathroom one should say the formula!

26. Why would the Shulchan Aruch quote halacha, only to say that it is no longer practically relevant? The Shulchan Aruch is a practical guide to halacha! Mor R. Yitzchak Berkovitz suggested that, even though the recitation of the words is no longer relevant, we DO still need to have an awareness of the existence of melachim around us.

To download more source sheets and audio shiurim visit www.rabblmanning.com